

ნარკოტიკების პრობლემა პოლონეთში

იანუშ შეროსლავსკი
ფსიქიატრიისა და ნევროლოგიის ინსტიტუტი
ვარშავა

თბილისი, 4-6 სექტემბერი, 2017

შესავალი

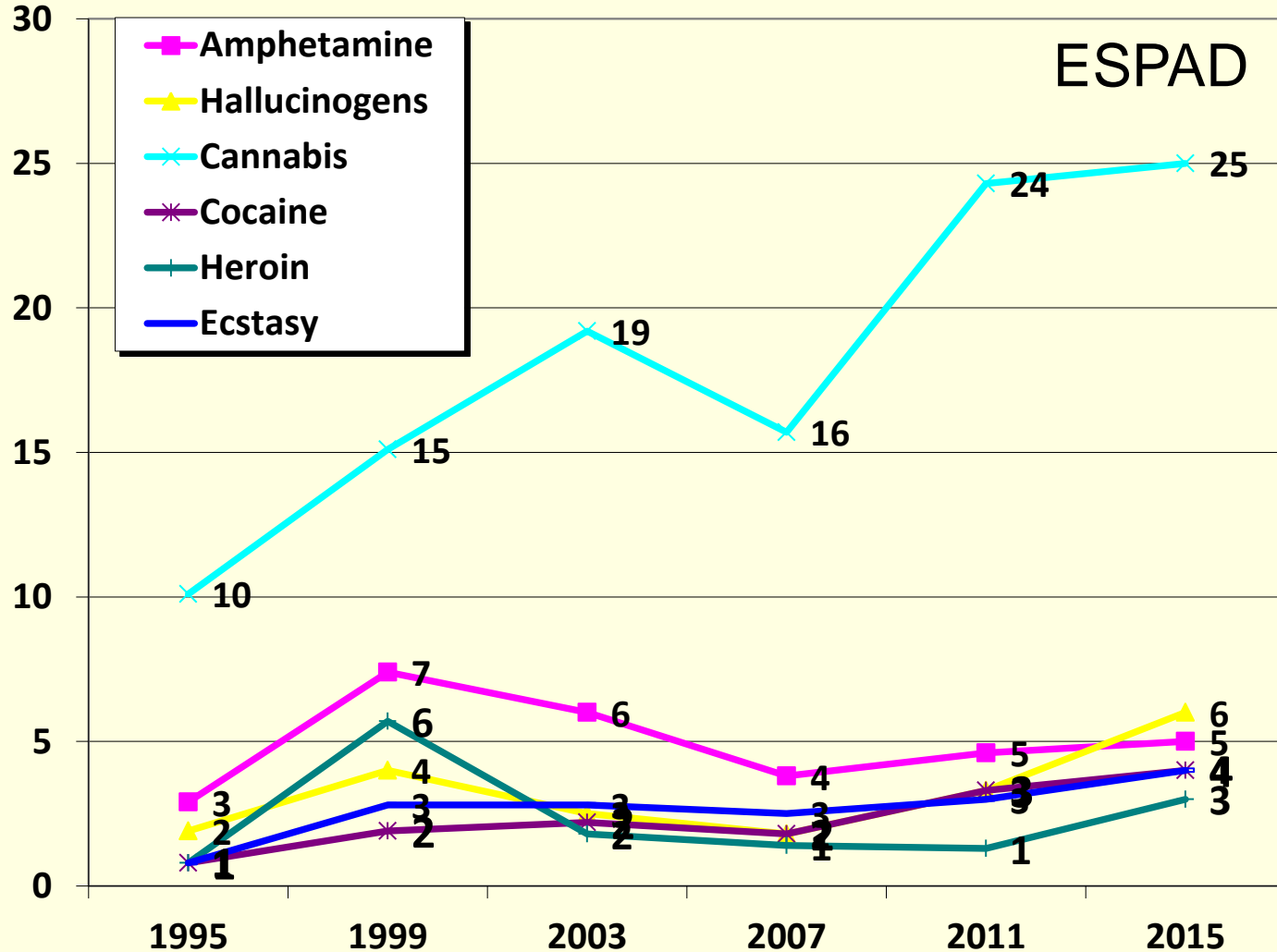
- ევალუაცია როგორც ფუნდამენტური მოთხოვნა ნარკოპოლიტიკის ეფექტურობისა და რაციონალობის შეფასების საკითხში;
- შეფასების ტიპები:
 - პროცესის შეფასება;
 - შედეგის შეფასება;
 - ზემოქმედების შეფასება.
- მეთოდოლოგიური პრობლემები;
- ევალუაცია და მონიტორინგი;
- ნარკოპოლიტიკის შედეგების შეფასების პოლონური მაგალითები, როდესაც ნარკოპოლიტიკა მიზნად ისახავს ნარკოტიკების მოხმარებისა და ნარკოტიკების მოხმარებასთან დაკავშირებული ზიანის შემცირებას.

ძირითადი წყაროები

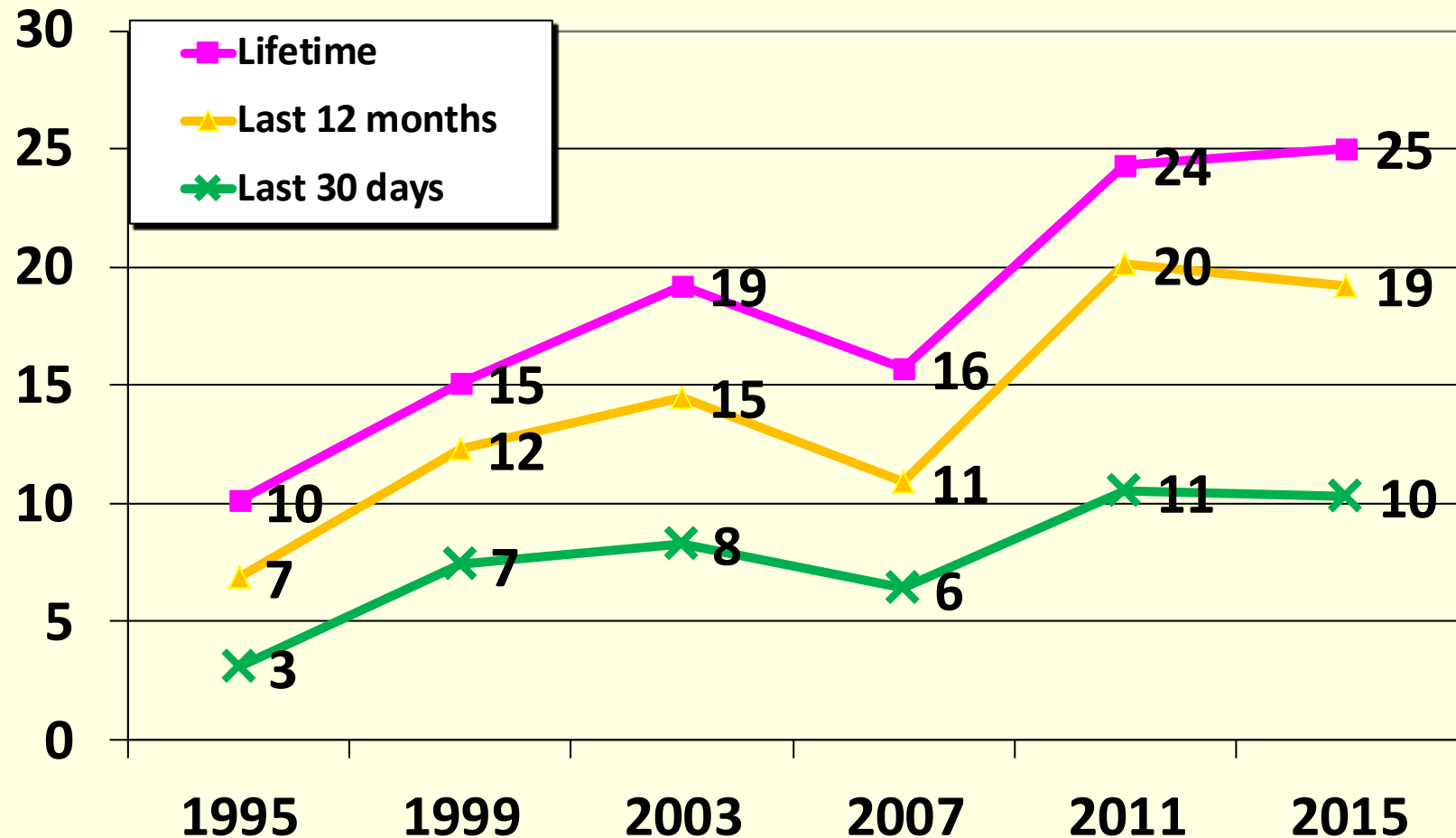
- სასკოლო კვლევები (ESPAD) 1995, 1999, 2003, 2007, 2011, 2015 (*ფსიქიატრიისა და ნევროლოგიის ინსტიტუტი*);
- კვლევები ეროვნულ დონეზე 2002, 2006, 2010 (*Polish National Focal Point to EMCDDA*);
- ეროვნული სტატისტიკური მონაცემები ბინაზე ფსიქიატრიული მკურნალობის შესახებ (*ფსიქიატრიისა და ნევროლოგიის ინსტიტუტი*);
- სამართალდამცავი ორგანოების სტატისტიკური მონაცემები (*იუსტიციის სამინისტრო, პოლიცია*);
- HCV-ის გავრცელების კვლევა (*ფსიქიატრიისა და ნევროლოგიის ინსტიტუტი*);
- წამალდამოკიდებულობა სიკვდილიანობის კოჰორტული კვლევები – 2000-2011 (*ფსიქიატრიისა და ნევროლოგიის ინსტიტუტი და ნარკომანიის პრევენციის ეროვნული ბიურო*).

ნარკოტიკების მოხმარების სიხშირე პოლონეთში, 15-16 წლის მოსწავლეებს შორის მთელი სიცოცხლის განმავლობაში (რესპონდენტების პროცენტულობა)

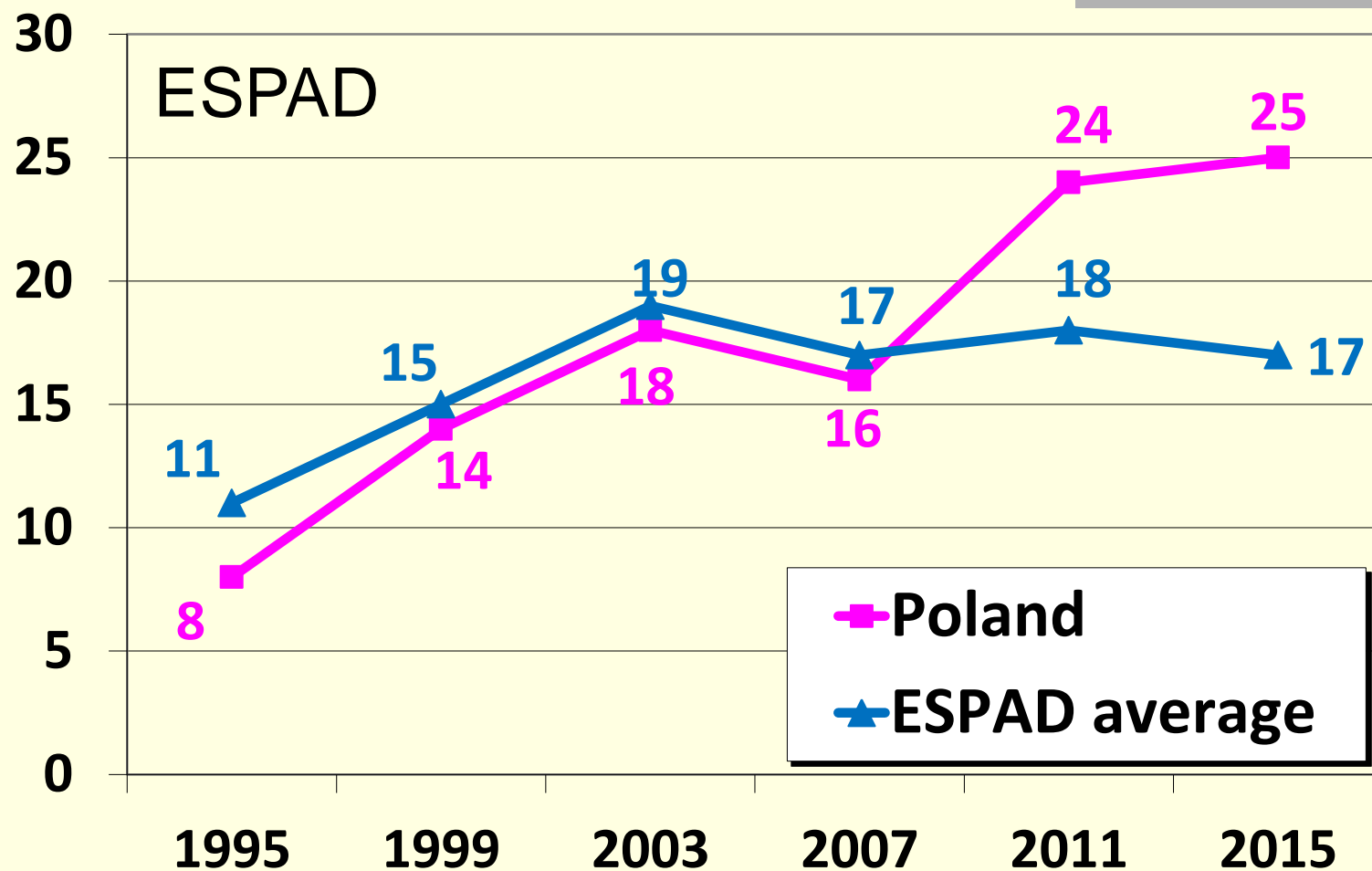
103/5000

კანაბისის გამოყენების სიხშირე პოლონეთში 15-16 წლის
მოსწავლეებს შორის (რესპონდენტების პროცენტულია)

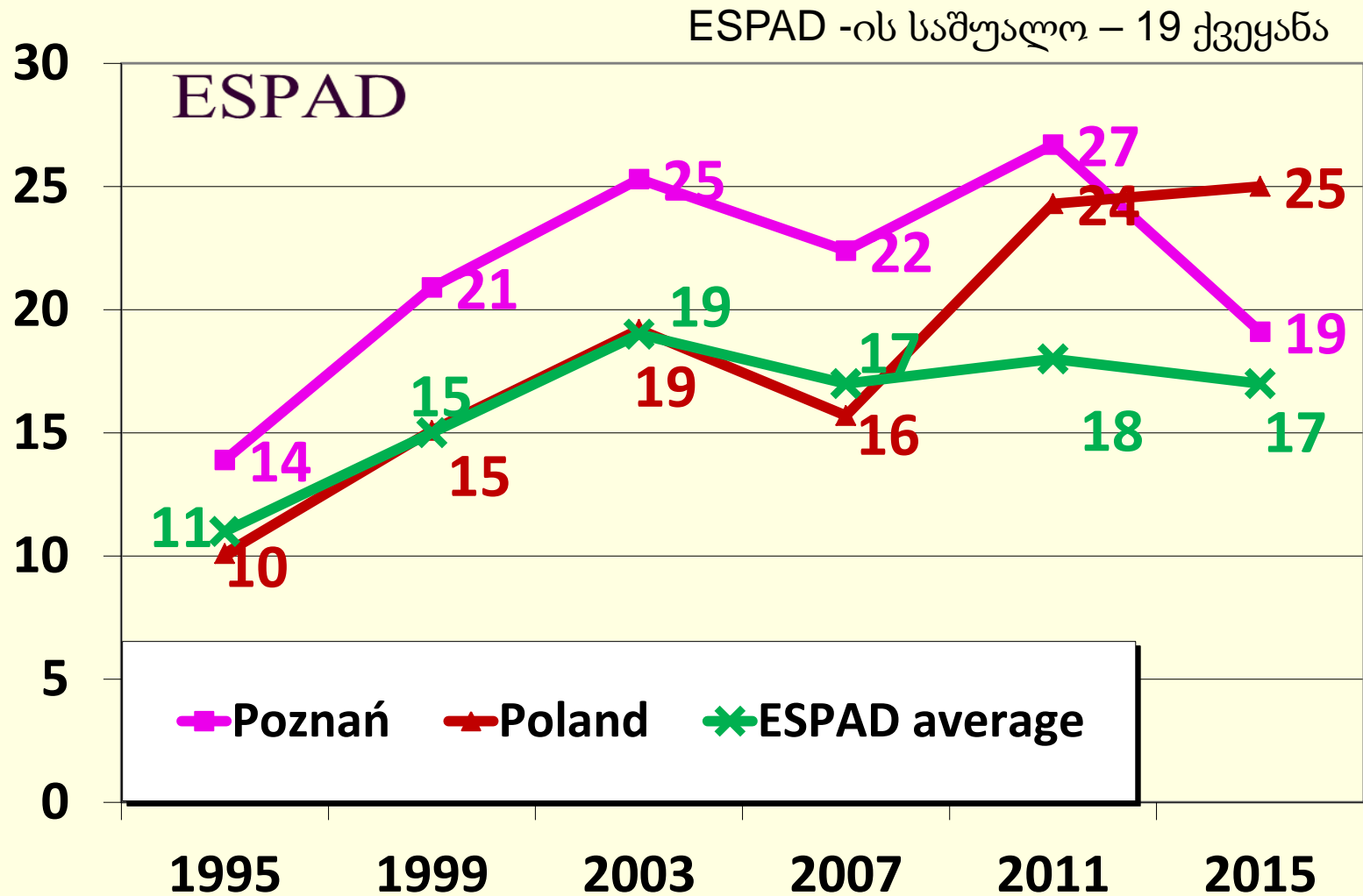

კანაბისის გამოყენების სიხშირე პოლონეთში, 15-16 წლის მოსწავლეებს შორის მთელი სიცოცხლის განმავლობაში (რესპონდენტების პროცენტულობა)

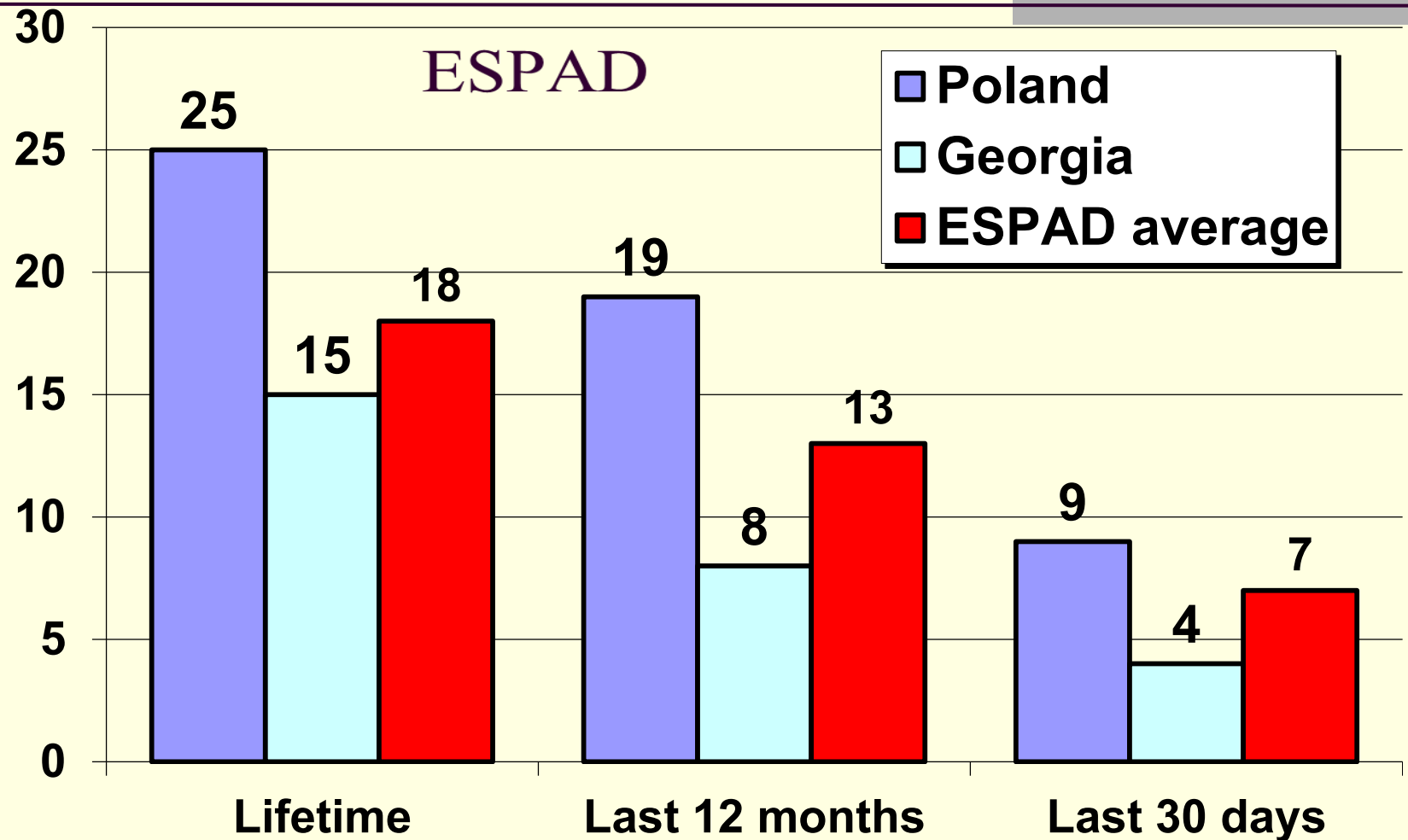

ESPAD-ის საშუალო – 19 ქვეყანა

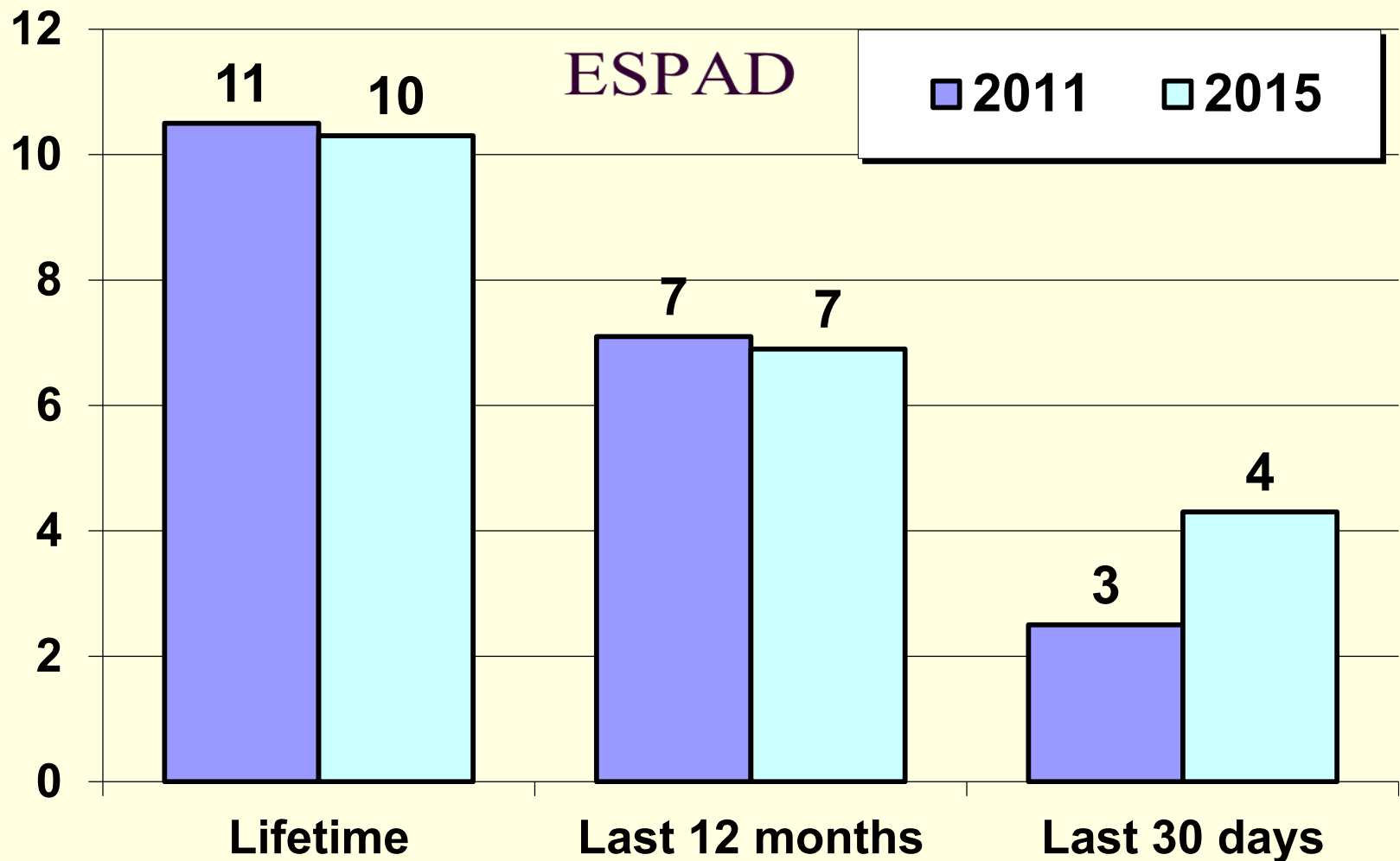
კანაბისის გამოყენების სიხშირე 15-16 წლის მოსწავლეებს შორის (რესპონდენტების პროცენტულობა)

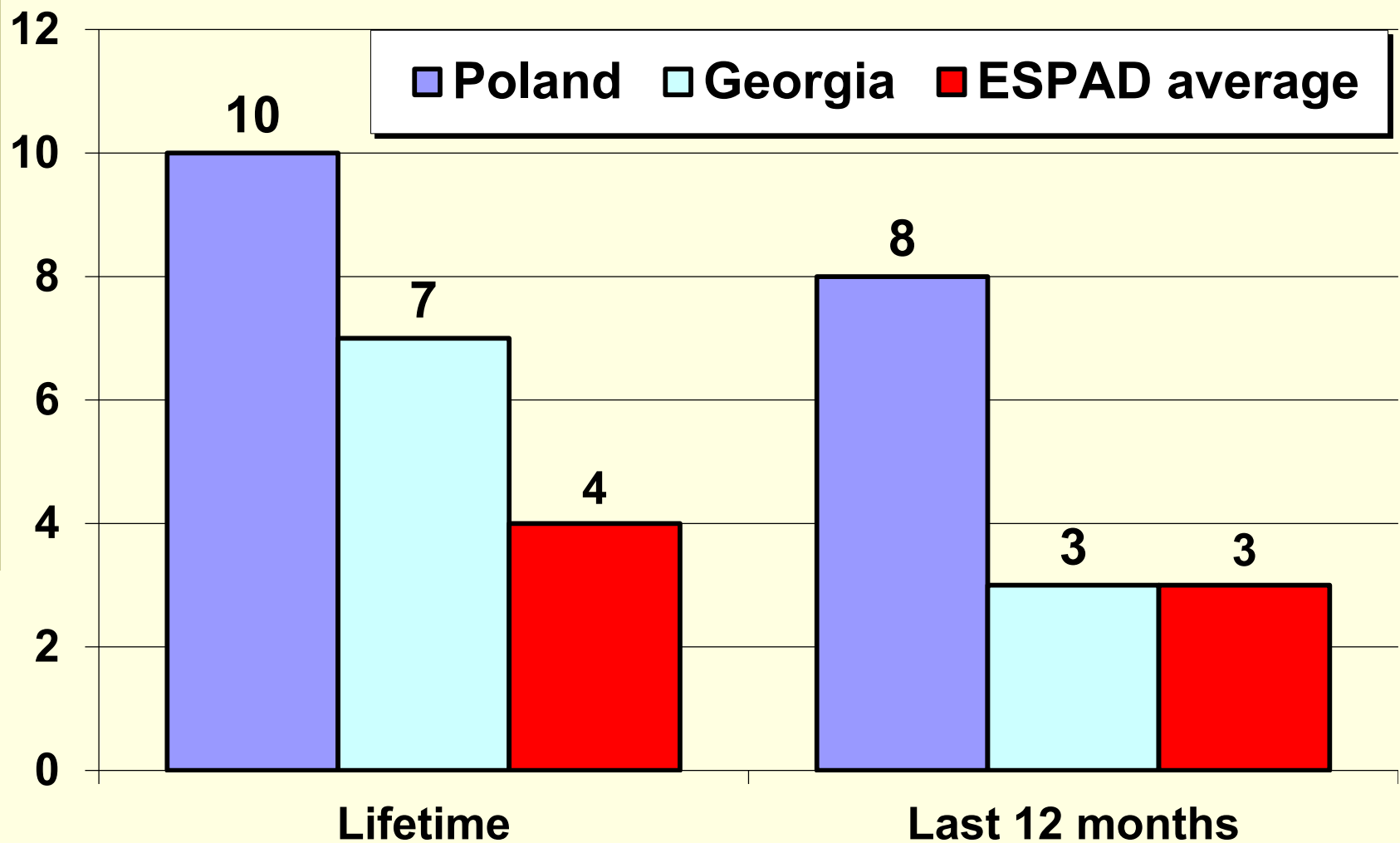
კანაბისის გამოყენების სიხშირე 15-16 წლის მოსწავლეებს შორის 2015 წელს (რესპონდენტების პროცენტულობა)

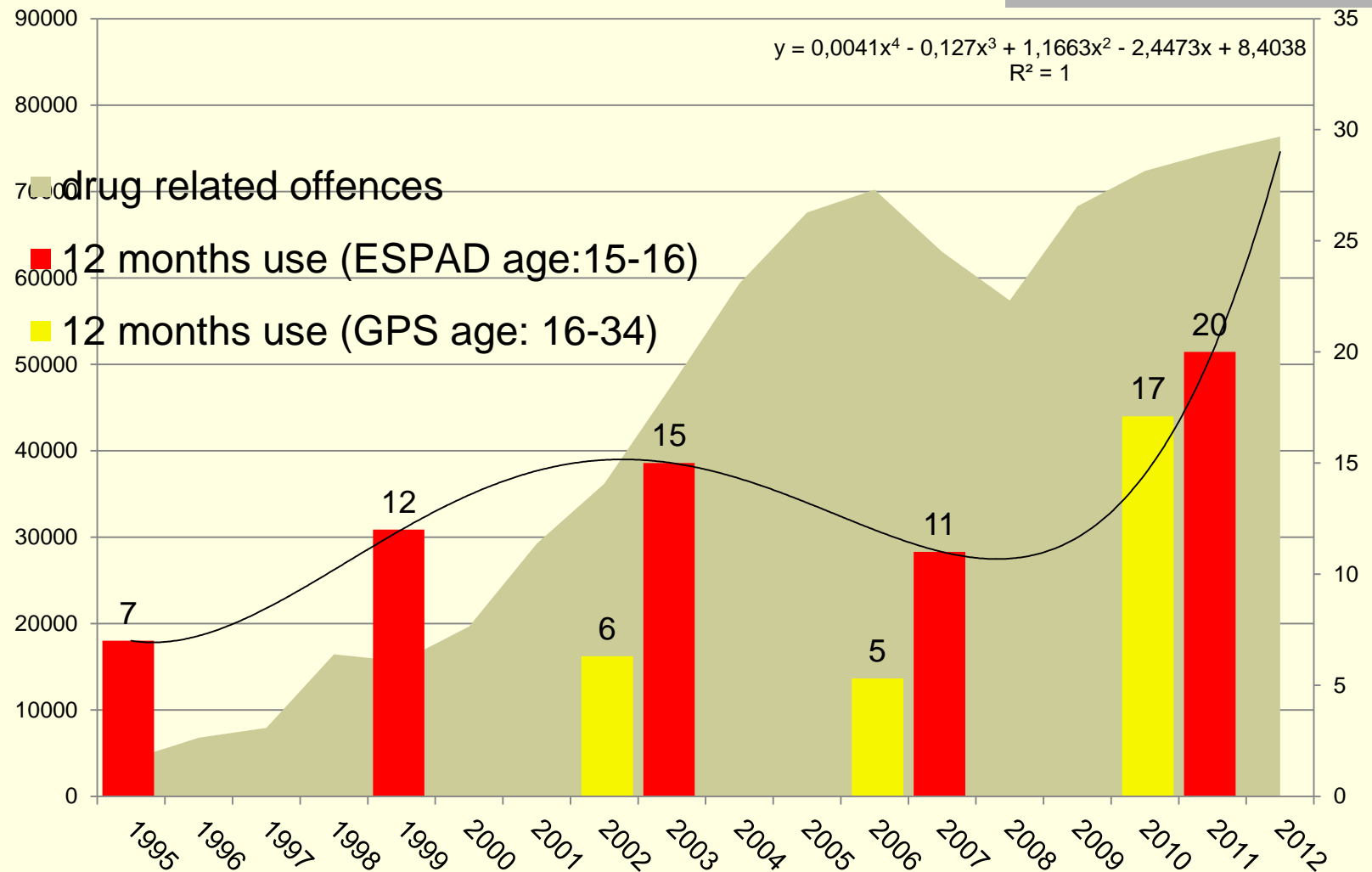
ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების გამოყენების
სიხშირე პოლონეთში, 15-16 წლის მოსწავლეებს
შორის (რესპონდენტების პროცენტულობა)

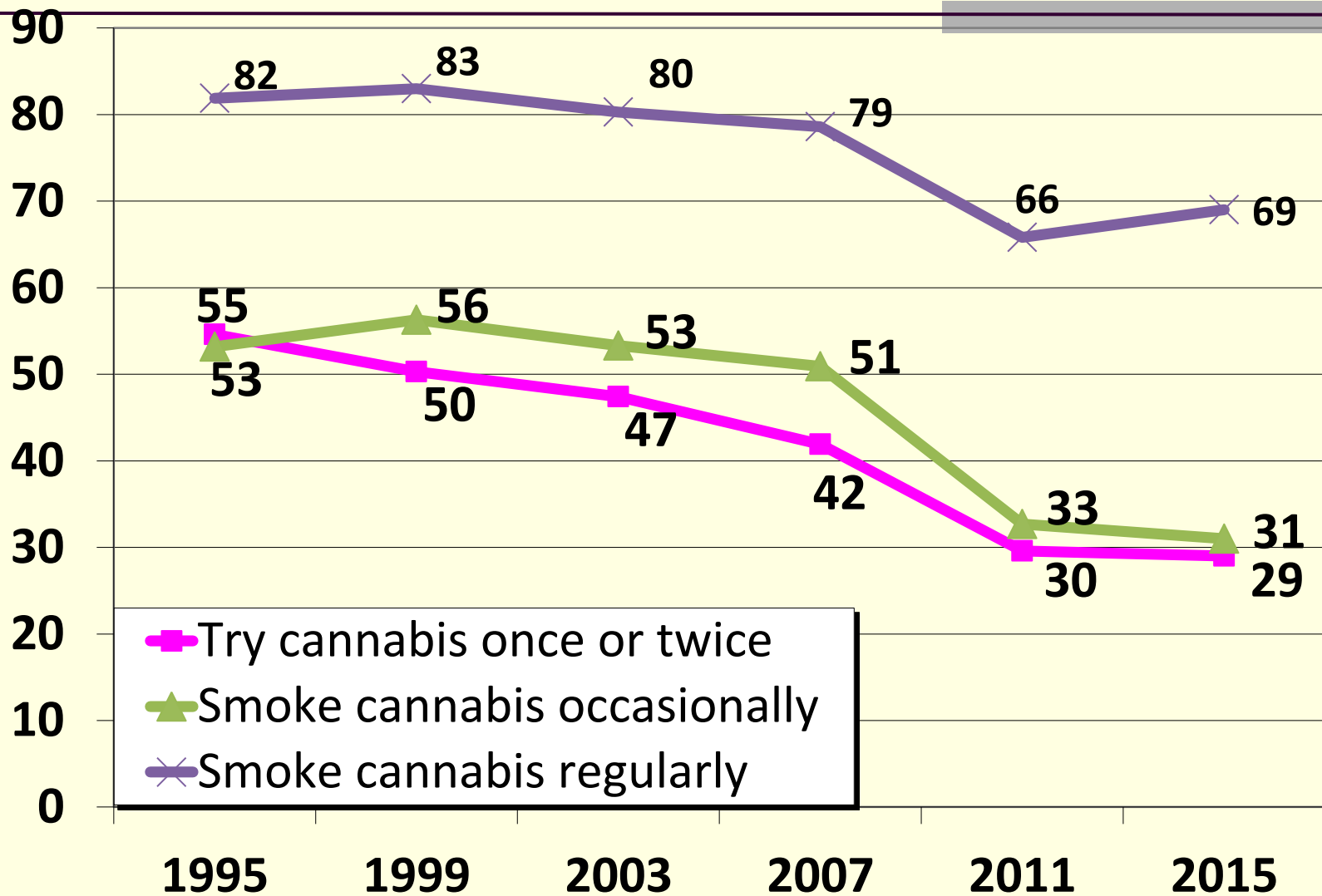
ახალი ფსიქოპეტიური ნივთიერებების გამოყენების სიხშირე 15-16 წლის მოსწავლეებს შორის 2015 წელს (რესპონდენტების პროცენტულობა) ESPAD

კანაბისის გამოყენება პოლონეთში (GPS და ESPAD) და პოლიციის მიერ გამოვლენილი ნარკოტიკული დანაშაულების რაოდენობა

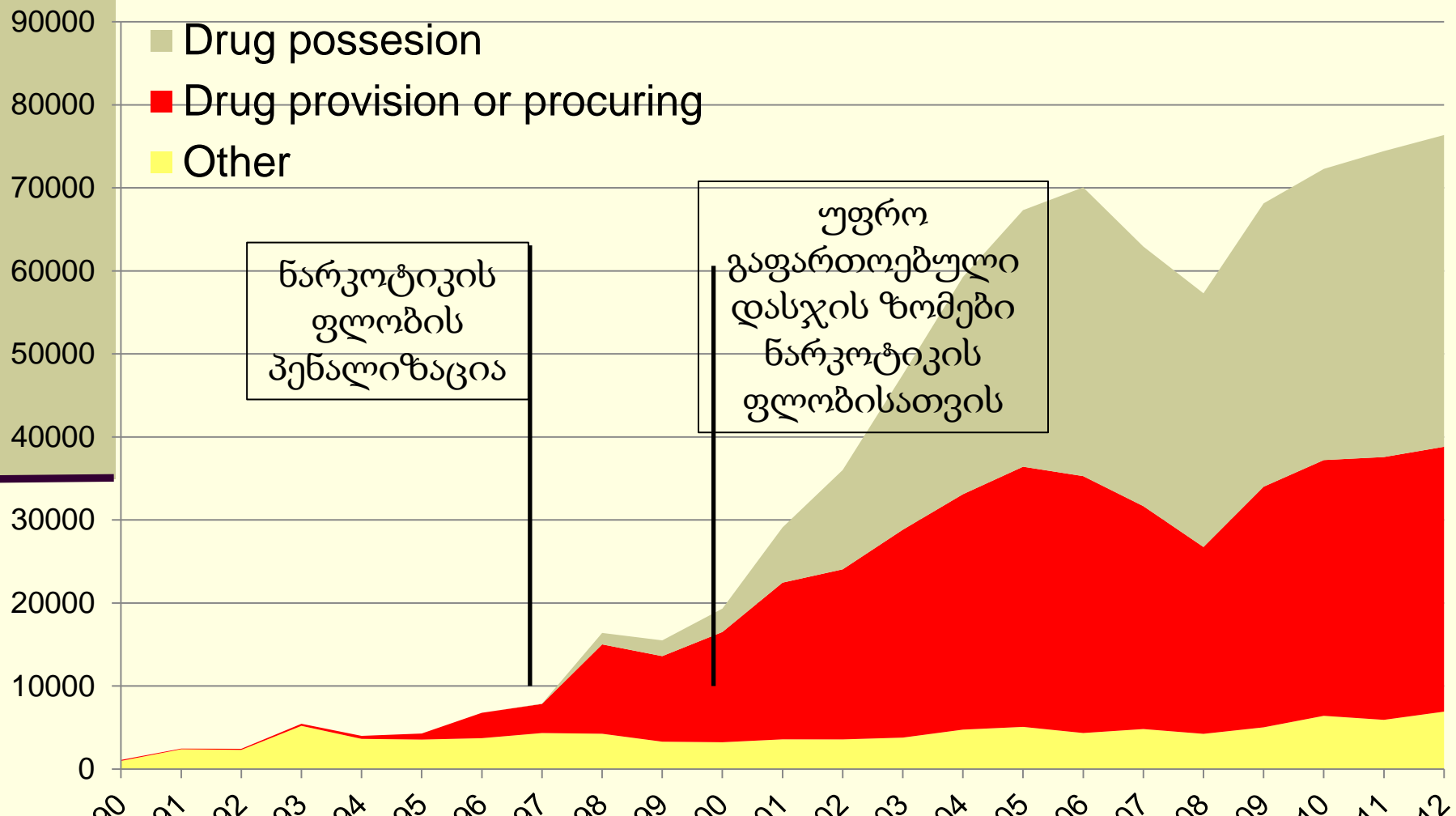
გაცნობიერებული რისკი რომელიც ეხება კანაბისის გამოყენებას პოლონეთში - "დიდი რისკი" (ESPAD, ასაკი: 15-16)

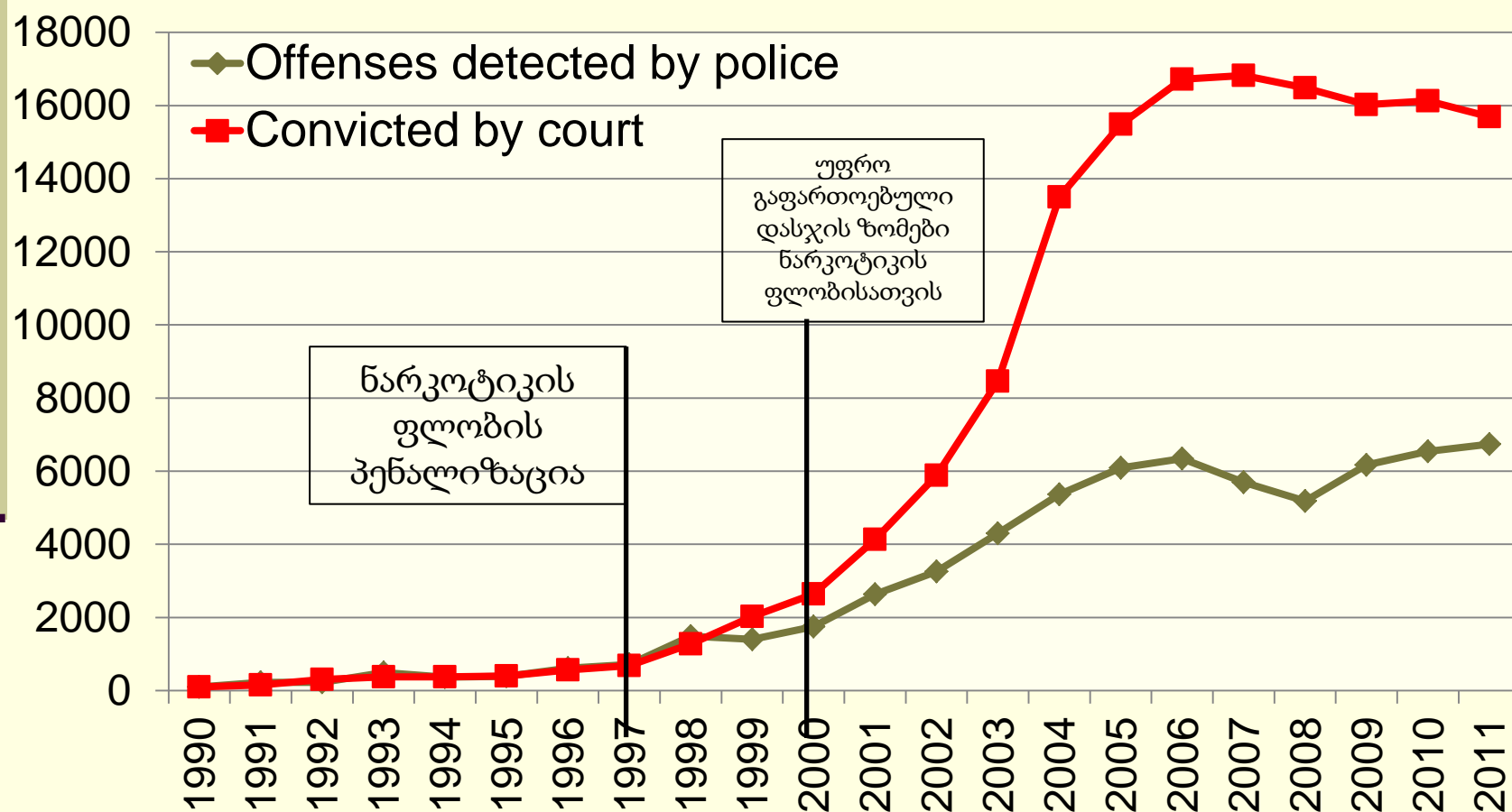
ნარკოტიკების პრობლემების კრიმინალიზაცია

- 1997 წელს პოლონეთმა ახალი კანონი მიიღო რომელიც ითვალისწინებდა სასჯელს ნარკოტიკული ნივთიერებების უკანონო ფლობისათვის, იმ შემთხვევების გამოკლებით როდესაც საუბარი იყო მცირე რაოდენობის ნარკოტიკის ფლობაზე პირადი სარგებლობისთვის.
- 2000 წელს ამ კანონში შევიდა ცვლილება რომლითაც პირადი სარგებლობისთვის მცირე ოდენობის ნარკოტიკის ფლობაც დასჯადი გახდა;
- 2011 წელს პრობაციის ზომები უფრო გაფართოვდა. ისინი შეეხო ნარკოტიკების შემთხვევით მომხმარებლებს რომლებსაც აგრეთვე დაუდგინდათ ამ ნივთიერებათა უკანონო ფლობა. პროკურატურამ შეიძლება შეწყვიტოს სისხლის სამართლის დევნა თუ ნარკოტიკების მომხმარებელი მონაწილეობას მიიღებს პროფილაქტიკის პროგრამაში.

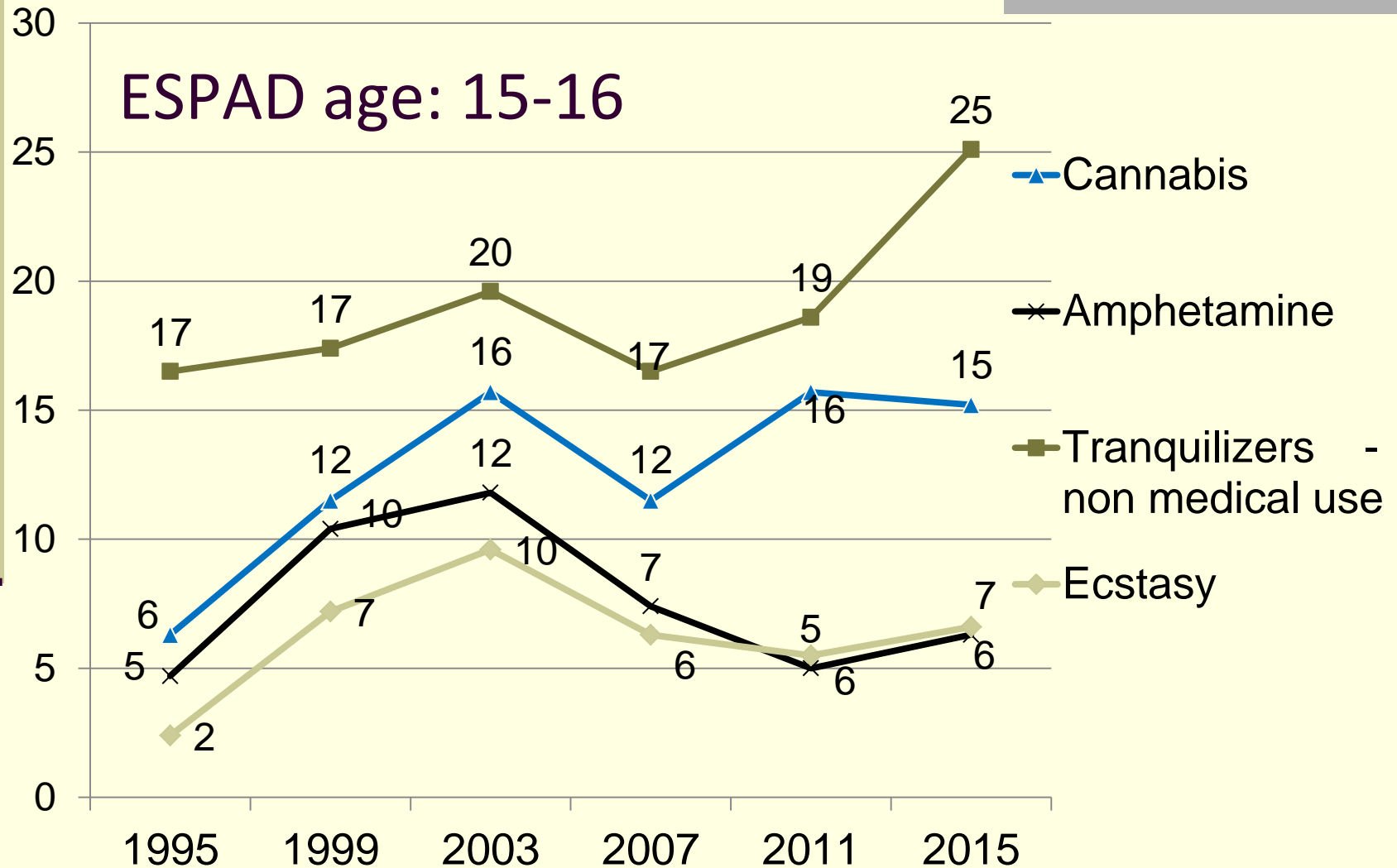
პოლონეთში პოლიციის მიერ გამოვლენილი ნარკოტიკული დანაშაულებები

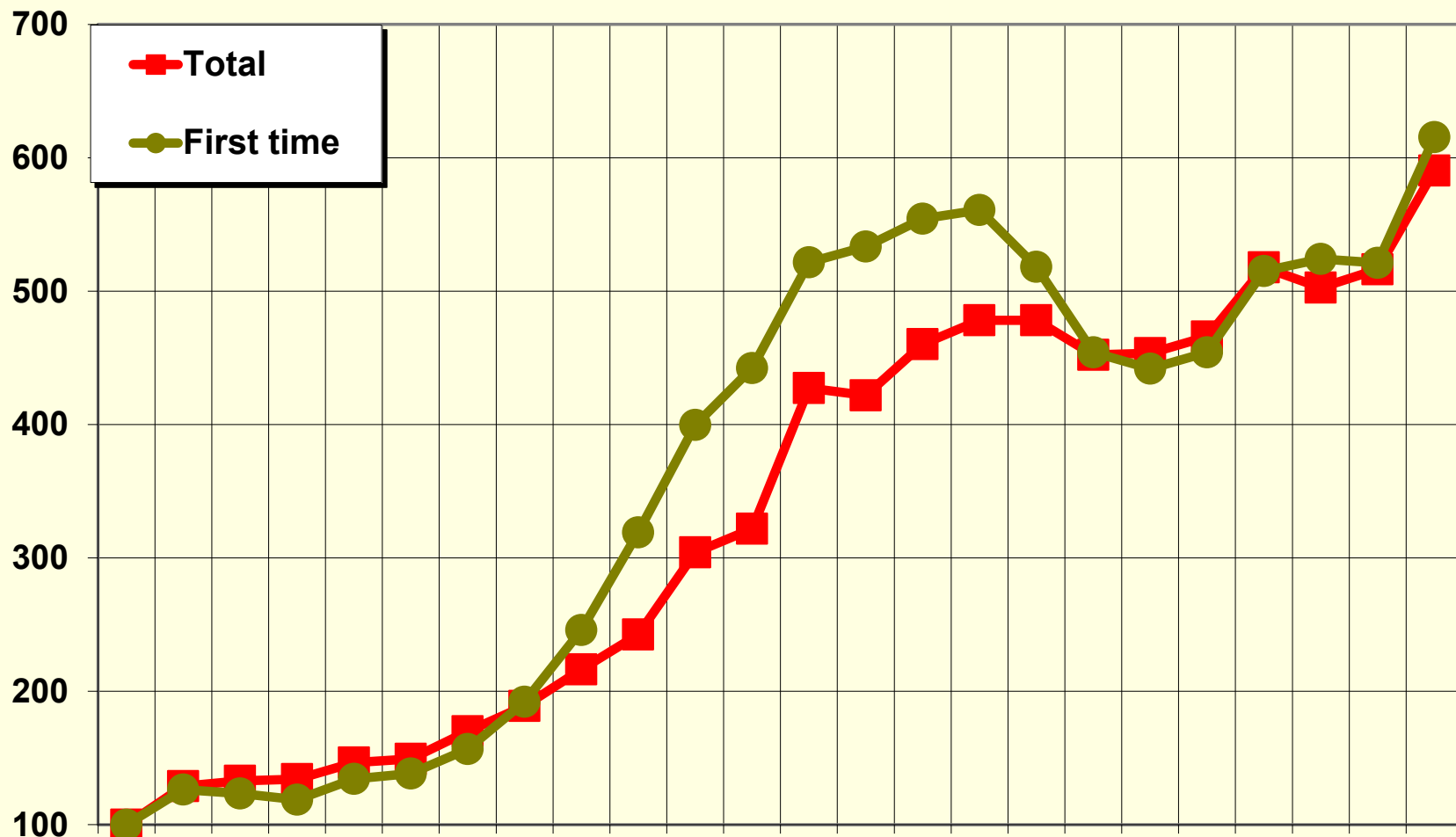
პოლონეთში გამოვლენილი ნარკოტიკული დანაშაულებები რომლებზეც სასამართლოს მიერ მოხდა სასჯელის განსაზღვრა (Index 1990 = 100)

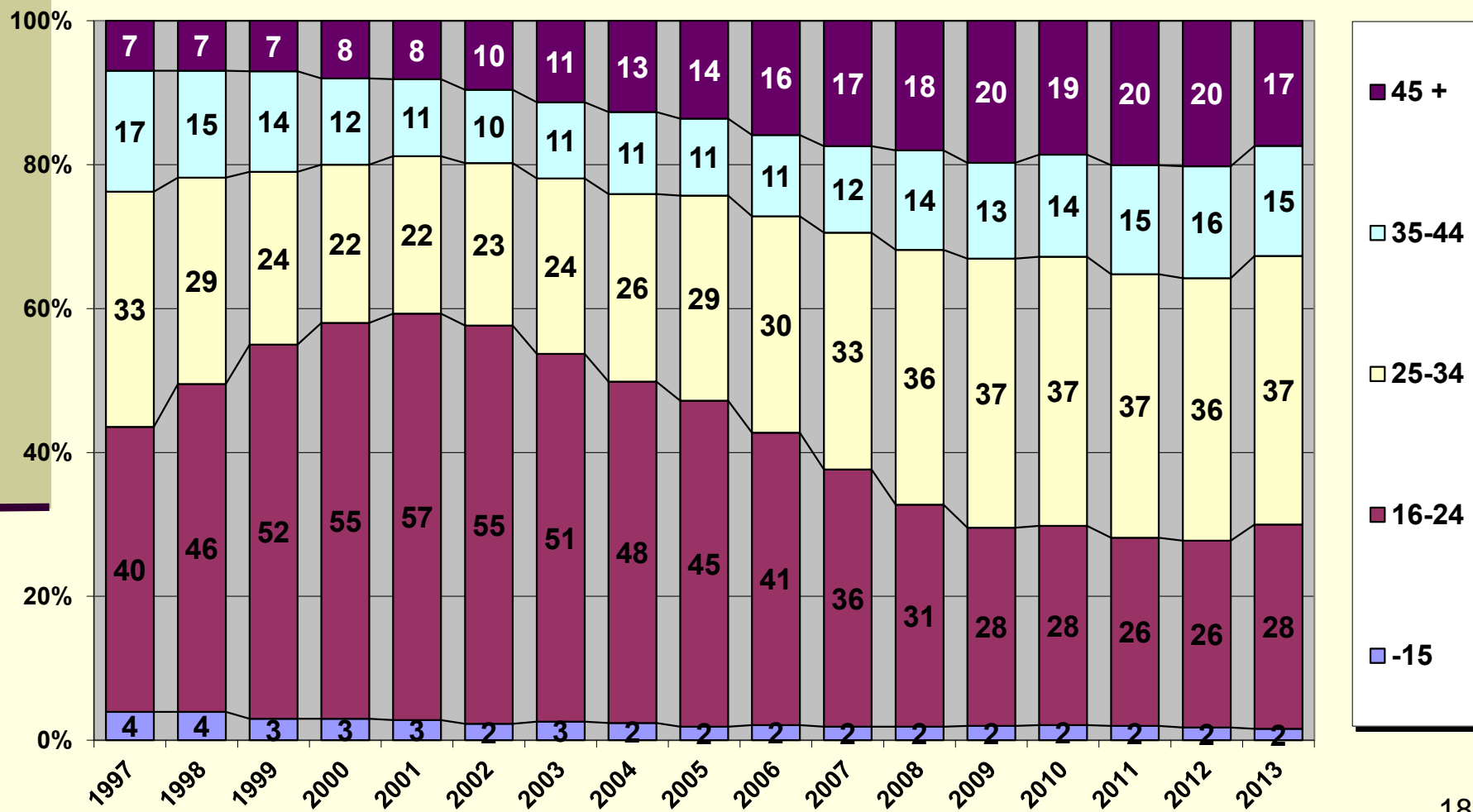
ნარკოტიკების გაცნობიერებული ხელმისაწვდომობა
პოლონეთში (რამდენმა პროცენტმა გასცა პასუხი - “ძალიან
ადვილი” კითხვაზე: რამდენად ადვილია თქვენთვის
ნარკოტიკის შოვნა?)

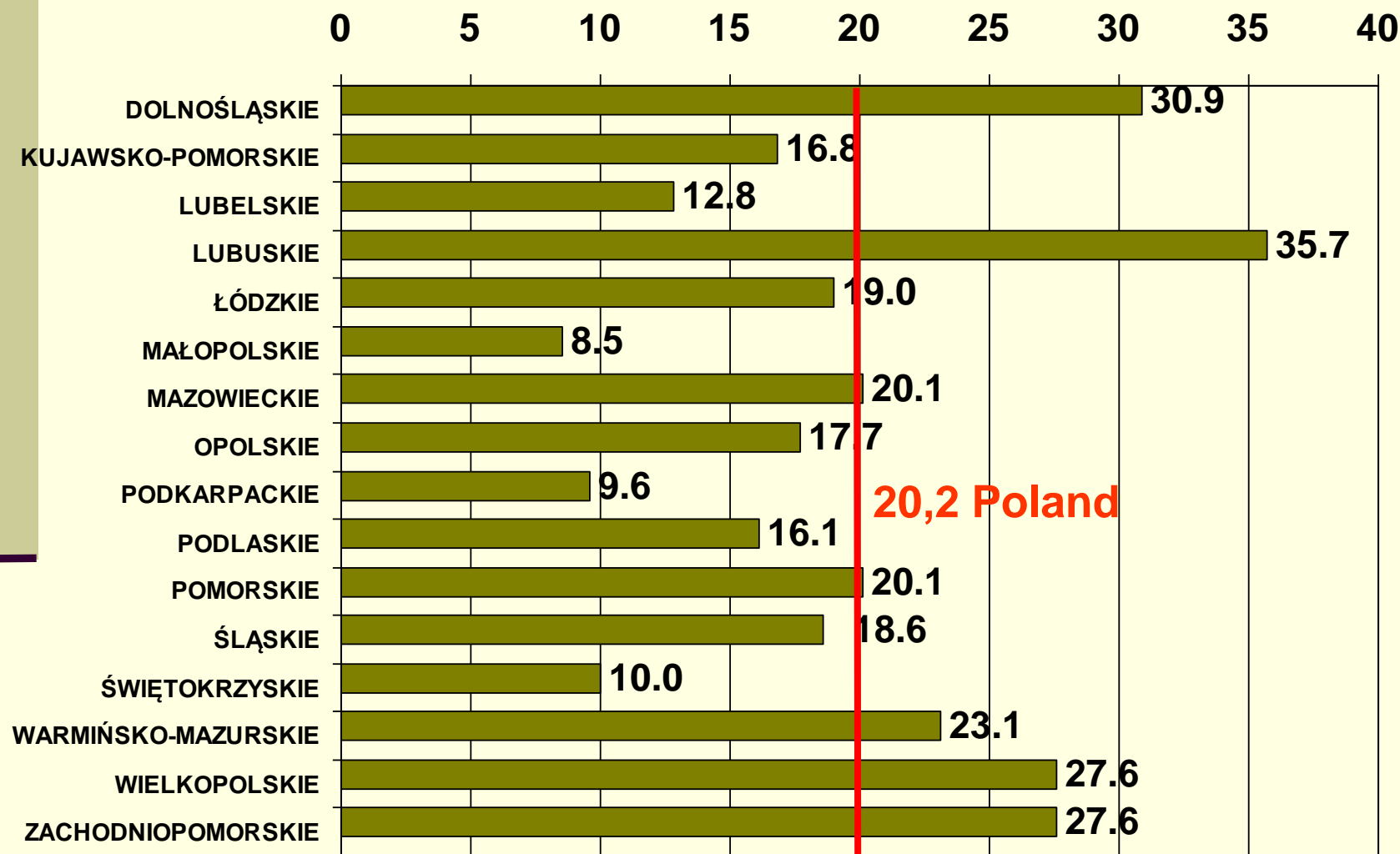
მოთხოვნა სტაციონარულ მკურნალობაზე პოლონეთში (Index data 1990 = 100)

მოთხოვნა სტაციონარულ მკურნალობაზე პოლონეთში ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით

მკურნალობის პირველი მოთხოვნა სტაციონარული მკურნალობის გათვალისწინებით - მაჩვენებელი 100 000 მოსახლეზე (2013 წ.)

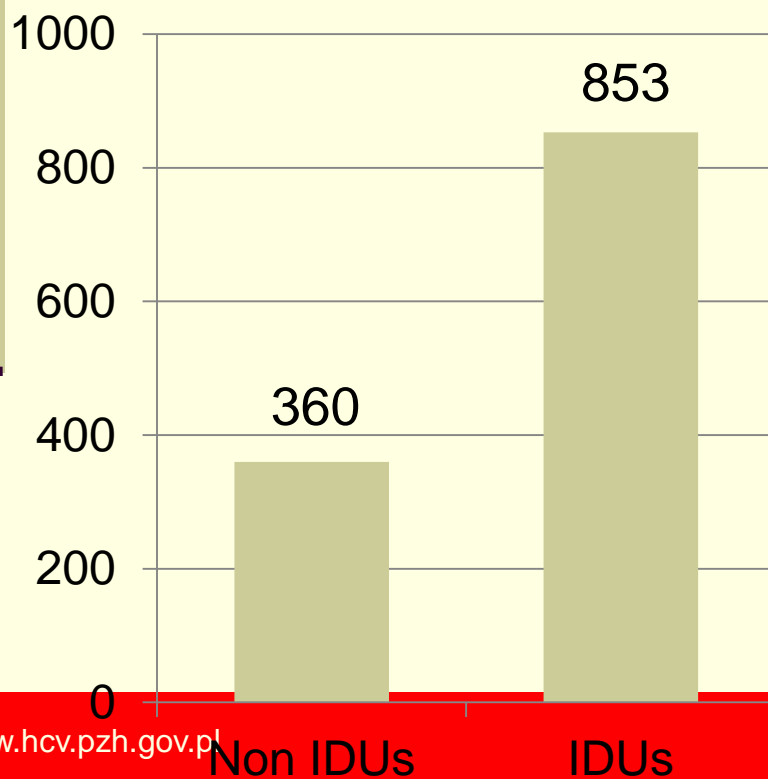

HCV-ს გავრცელების კვლევა 2014

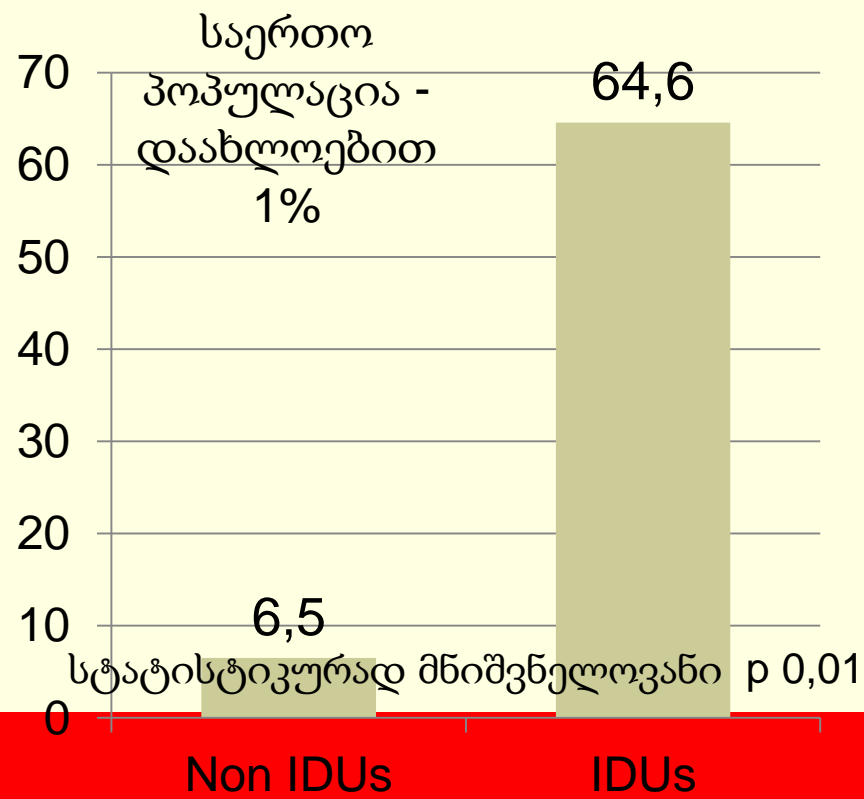
- საკვლევი კონტინგენტი - ნარკომომხმარებლები რომლებიც რეგულარულად მოიხმარენ უკანონო ნივთიერებებს და განიცდიან სხვადასხვა პრობლემებს.
- ჩართვის კრიტერიუმები:
 - ნარკოტიკის ყოველდღიური ან თითქმის ყოველდღიური მოხმარება მინიმუმ 1 თვის განმავლობაში ბოლო 3 წლის განმავლობაში ან:
 - ინექციური ნარკომანია მთელი ცხოვრების განმავლობაში.
- შერჩევა “თოვლის გუნდის” პრინციპით 15 ლოკალიზაციაში პოლონეთის ტერიტორიაზე;
- ნერწყვის ნიმუშების კვლევა (HCV-ს საწინააღმდეგო ანტისხეულები) და სტანდარტული ინტერვიუების ჩაწერა;
- ნიმუშის ზომა – 1219 (საშუალოდ ლოკალიზაციაში – 81).

HCV-ს ანტისხეულები და ინექციური ნარკომანია

ინექციური და არა ინექციური ნარკომანია მთელი სიცოცხლის განმავლობაში (რიცხვები)

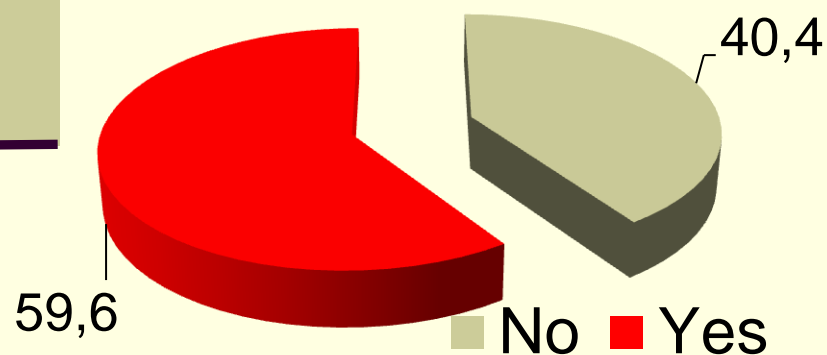

HCV ანტისხეულები ნარკოტიკების ინექციურ და არა ინექციურ მომხმარებლებს შორის (პროცენტები)

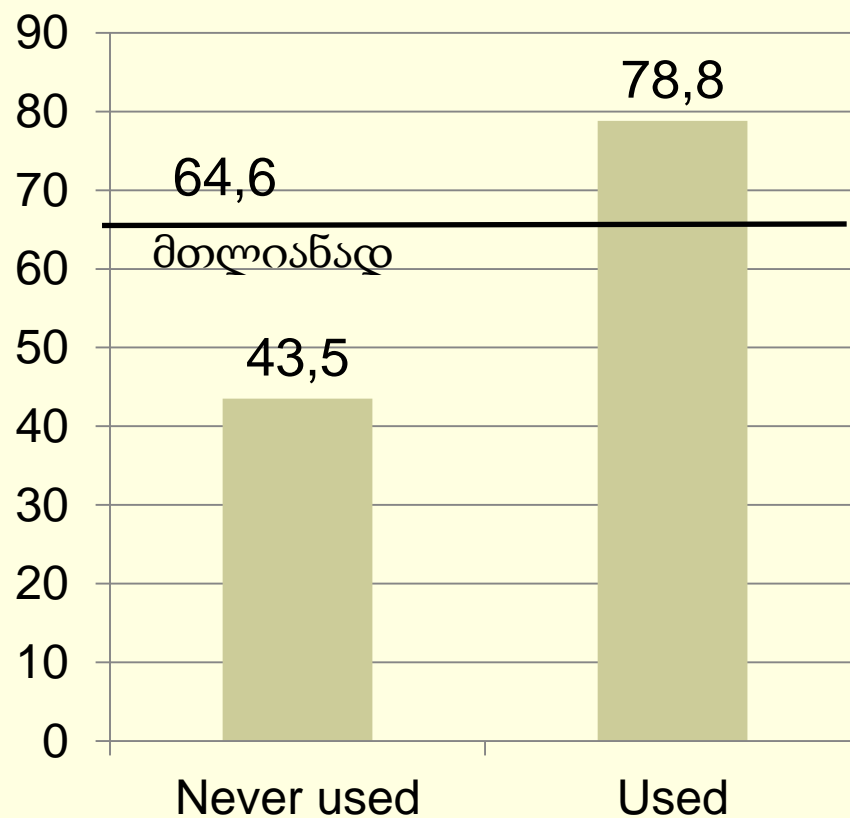

HCV-ს ანტისხეულები ინექციურ ნარკომანთა შორის

სხვის მიერ გამოყენებული
შპრიცების ან ნემსების
გამოყენება მთელი სიცოცხლის
განმავლობაში

HCV ანტისხეულები და
გამოყენებული შპრიცებისა და
ნემსების ხელმეორედ გამოყენება

სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი
p 0,01

ბოლო 30 დღის განმავლობაში გამოყენებული ნემსის ან შპრიცის ხელმეორედ გამოყენების რისკი
- ლოგისტიკური რეგრესიის მოდელი

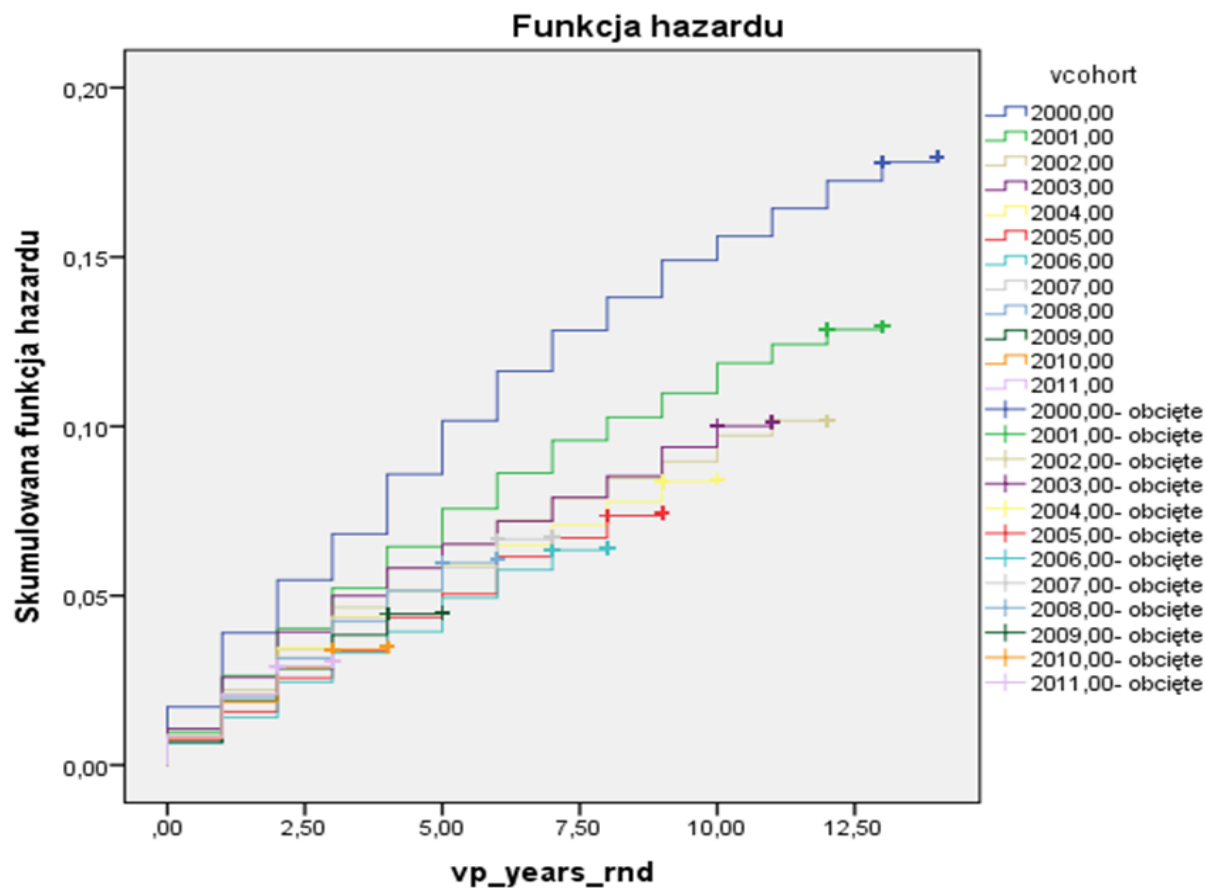
N = 424

მაჩვენებლები (შერჩეული კატეგორია)	კოეფიციენტის მაჩვენებელი	CI დაბალი	CI მაღალი	მაჩვენებლები რომლებიც მოდელში არაა გათვალისწინებული:
უსახლკარობა (no)	2,359	1,435	3,879	<ul style="list-style-type: none">• სქესი• ასაკი• განათლება• რა დროა გასული პირველი ინექციიდან• ციხეში ჯდომის გამოცდილება
ინექციებისთვის სარისკო ადგილები (no)	1,986	1,133	3,483	
ყოველდღიური ინექცია (ერთხელ კვირაში ან უფრო იშვიათად)	3,430	1,746	6,737	
ინექცია 2-6-ჯერ კვირაში (ერთხელ კვირაში ან უფრო იშვიათად)	1,694	0,852	3,367	
ტესტირებულია HCV+ (არაა ტესტირებული)	0,656	0,387	1,109	
ტესტირებულია HCV- (არაა ტესტირებული)	0,299	0,131	0,685	მოდელის შესაბამისობა: <ul style="list-style-type: none">• 78,1% სწორად კლასიფიცირებულ ი• R² Nagelkerke = 0,19
www.hcv.pzh.gov.pl				

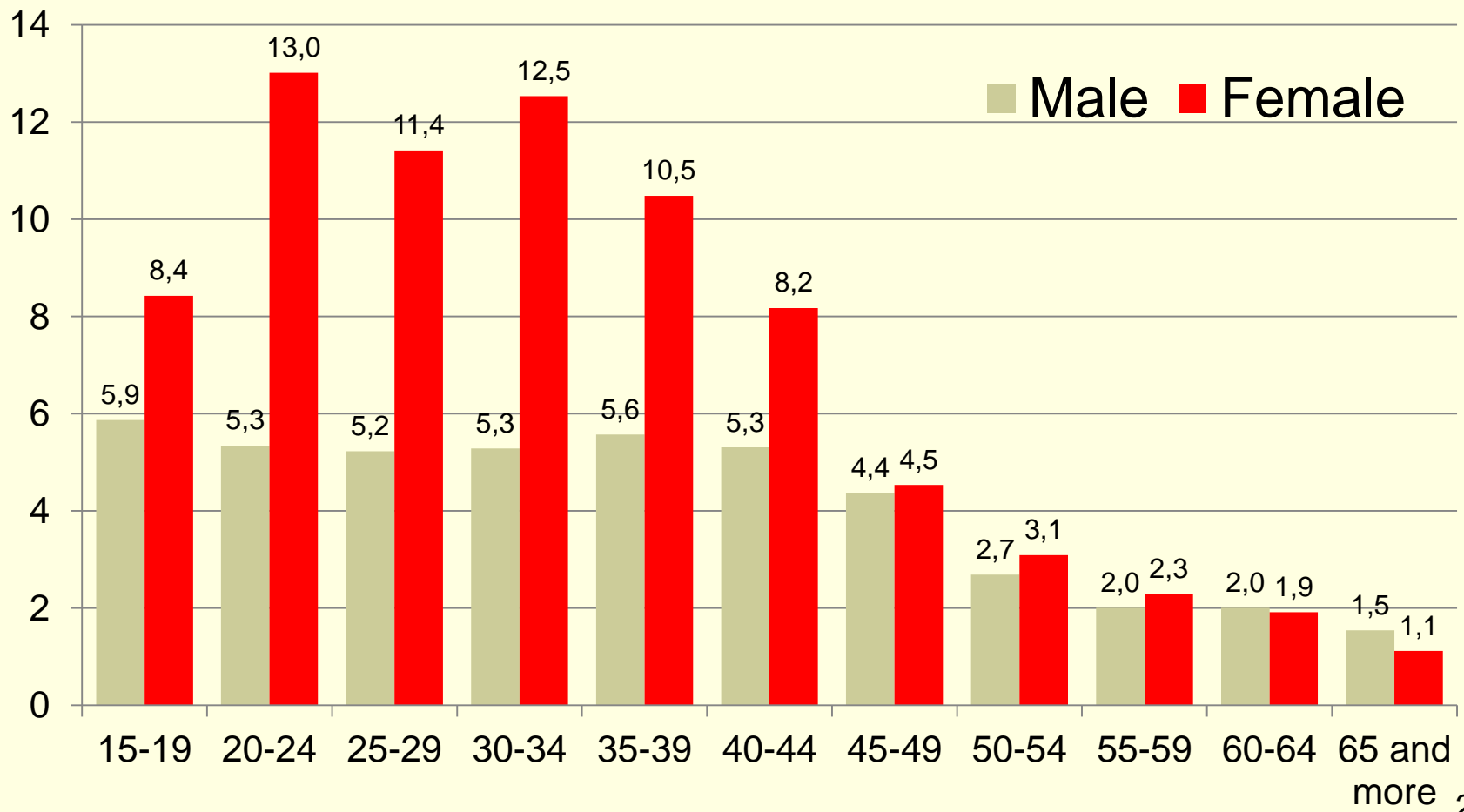
სიკვდილიანობის კოჰორტული კვლევა ნარკოტიკების პრობლემურ მომხმარებელთა შორის პოლონეთში (2013)

- საკვლევი ჯგუფი:
 - ნარკომომხმარებლები რომლებიც 2000-2011 წლებში გადიოდნენ სტაციონარულ ანტინარკოტიკულ მკურნალობას მთელი ქვეყნის მასშტაბით.
- დაკვირვების პერიოდი: 2000-2013
- საწყისი ჯგუფის რაოდენობა – 96 135
 - სასიცოცხლო სტატუსი იდენტიფიცირებულია – 74 192 (77.2%)
 - სასიცოცხლო სტატუსი არაა იდენტიფიცირებული – 21 943 (22.8%)
- პირი/წელი – 560 523
- გარდაცვლილთა რაოდენობა – 5 727 (7.7%)
- სიკვდილიანობის მთლიანი კოეფიციენტი (CMR) – 10.2 per 1000 პირი/წელი
- სტანდარტიზებული სიკვდილიანობის კოეფიციენტი (SMR) – 3.3 (95% CI: 3.2-3.4)

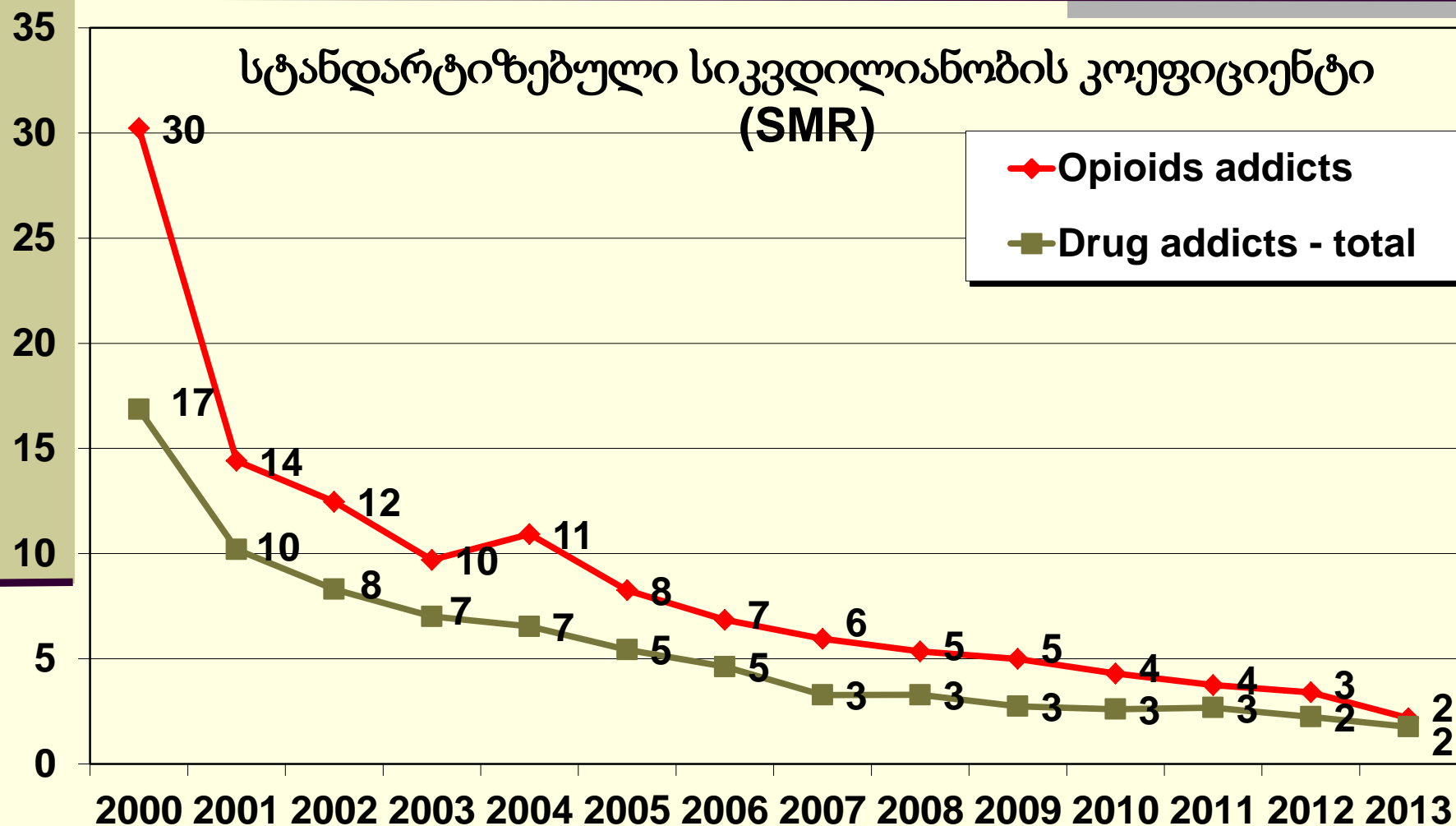
საფრთხის ფუნქცია ცალკეული კოჰორტებისთვის (კაპლან-მაიერის გადარჩენის ანალიზი)

სტანდარტიზებული სიკვდილიანობის კოეფიციენტი (SMR) ასაკისა და სქესის მიხედვით

ნარკოტიკების პრობლემურ მომხმარებელთა სიკვდილიანობა - კოჰორტული კვლევის შედეგები

დასკვნები

- ნარკოტიკების პრევენციამ ჯერ ვერ შეძლო კანაბისის მოხმარების შემცირება ეროვნულ დონეზე მაგრამ ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში მოხდა სტაბილიზაცია რაც უკვე წარმატებად შეიძლება ჩაითვალოს.
- კანაბისის მოხმარების ლოკალური შემცირება მიღწეულ იქნა.
- სხვა ნარკოტიკების გამოყენების დონე - მათ შორის NPS-ს - ამჟამად სტაბილურია.
- ნარკოტიკების ფლობის პენალიზაციამ გაზარდა კრიმინალის დონე - ვერ მოხერხდა მნიშვნელოვანი გავლენის მოხდენა ნარკოტიკების ხელმისაწვდომობის შემცირების კუთხით.
- მკურნალობამ და ზიანის შემცირებამ ნარკოტიკების მომხმარებელთა სიკვდილიანობის ტენდენცია შეამცირა.